

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tad-29 ta' April, 2003

**Dr. Ann FENECH għan-nom u in rappreżentanza tas-
soċjeta' estera *Cemar Shipping Inc.***

VS

**ARGOTANK NAVIGATION LIMITED sid il-bastiment
*M.T. Laetitia ex Cindy Gaia ex Setco Gajah Mada***

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fil-15 ta' Lulju, 2002, li bih l-attriċi *nomine* ippremettiet:

Illi fit-12 ta' Lulju il-Bord tad-diretturi tas-soċjeta' attriċi iddeċieda li jixtri l-bastiment SETCO GAJAH MADA reġistrat il-Panama u awtorizzaw lil Alfio Delorenzi u oħrajn tas-soċjeta' Gemarfin SA kumpannija ta' Ship Managemet sabiex tixtri dan il-bastiment f'isem is-soċjeta' attriċi (Dokument hawn anness u mmarkat Dok. AF1 u AF2);

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-istess soċjeta' fit-13 ta' Lulju 1999 daħlet f'Loan Agreement ma' Viking Ship Finance Limited li estenditilha loan ta' tmien miljun dollaru American (US\$8,000,000) sabiex tixtri l-bastiment;

Illi s-soċjeta' attriċi ġiet negata milli tikkonkludi x-xiri tal-bastiment SETCO GAJAH MADA, għar-raguni li minħabba il-qerq u frodi ta' Alfio Delorenzi u s-soċjeta' Gemarfin SA dawn ta' l-aħħar minflok xtraw il-bastiment għan-nom tas-soċjeta' attriċi kif ġie miftiehem xtraw il-bastiment għalihom f'isem soċjeta' tagħhom NOBELIUM FINANCE INC. ta' **Arango Orillac Building 3rd Floor, 54th Street, Nueva Urbanizacion Obarrio, Panama** (kopja ta' dokument hawn anness u markat AF9) u biddlu l-isem tal-bastiment għal **CINDY GAIA**;

Illi d-danni li ġew ikkawżati lis-soċjeta' attriċi huma ta' cirka US\$6,581,684.13;

Illi in vista ta' dan, l-istess soċjeta' attriċi intraċċjat il-bastiment in-Niġerja u bdiet proċeduri kemm in Rem kontra l-bastiment CINDY GAIA kif ukoll in personam kontra Nobelium Finance Inc, Alfio DeLorenzi, Giorgio Vassalo u Gemarfin SA. (kopja taċ-ċitazzjoni hawn annessa u mmarkata AF3);

Illi s-soċjeta' attriċi irnexxielha ukoll tarresta l-bastiment Cindy Gaia fin-Niġerja fit-13 ta' Ġunju 2002. (Dokument hawn anness u mmarkat Dokument AF4);

Illi nonostante li l-bastiment CINDY GAIA ġie miżmum u arrestat mis-soċjeta' attriċi, l-bastiment ħarab mil-Lagos in-Niġeria. (Dokument hawn anness u mmarkat AF5);

Illi s-soċjeta' attriċi intraċċjat il-bastiment maħrub Las Palma;

Illi fil-11 ta' Lulju is-soċjeta' attriċi ottjeniet ordni mill-Qorti tal-Panama sabiex ma jsir ebda bejgħ jew trasferiment tal-bastiment CINDY GAIA, sakemm il-merti tal-vertenza bejn

Kopja Informali ta' Sentenza

il-partijiet jiġu risolti (Dokument hawn anness u mmarkat AF6);

Illi mir-riċerka li għamlet l-avukat sottoskritt instab li l-bastiment CINDY GAIA ġie trasferit lis-soċjeta' Maltija ARGOTANK NAVIGATION LIMITED u ġie registrat "provisionally" fir-reġistru tal-Bastimenti Merkantili ta' Malta fl-1 ta' Lulju taħt l-isem LAETITIA għalkemm skond l-istess Transcript of Register hawn anness u mmarkat AF7 "To date, no proof of ownership has been produced and the vessel has been registered solely on the strength of a 'Declaration of Ownership'";

Illi l-ishmatarji tas-soċjeta' Argotank Navigation Limited huma MABLE HOLDINGS INC, u SOAR FINANCE INC it-tnejn ta' **Arango Orillac Building 3rd Floor, 54th Street Nueva Urbanizacion Obarrio Panama**, u l-prokura ta' SOAR FINANCE INC sabiex tiġi ffirmata is-soċjeta' maltija ARGOTANK NAVIGATION LTD, hija ffirmata minn **Alfio Delorenzi** (Dokument hawn anness u mmarkat AF8);

Illi huwa fl-interess tas-soċjeta' attriċi li żżomm dan il-bastiment li ġia irnexxielu jaħrab nonnostante Mandat ta' arrest, milli jiġi trasferit mill-ġdid;

Illi a tenur ta' artikolu 37(1) tal-Att XI tal-1973 tal-liġijiet ta' Malta dwar il-bastimenti Merkantili din il-Qorti tista' tordna li l-ebda trasferiment jew negozju għandu jsir dwar vapur jew xi sehem fih sakemm il-vertenza bejn il-partijiet tinqata fis-sede kompetenti;

Illi artikolu 37(10) issa jispeċifika li l-vertenza trid tkun rigward materji speċifikati;

Illi l-vertenza tirrigwarda drittijiet ta' titolu u "ownership" fil-bastiment registrat f'isem Argotank Navigation Limited, l-materja hija koperta b'artikolu 37(10) (l) kif ukoll b'artikolu 37 (10) (v) li tattira l-gurisdizzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti in Rem;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-vertenza odjerna si tratta dwar “title to or ownership of any ship or Vessel” li hija waħda mill-materji li dwarha din l-Onorabbli Qorti tista' teżercita l-gurisdizzjoni tagħha in Rem ai termini ta' artikolu IV talAdmiralty Court Act 1940;

Għalhekk l-attur nomine talab lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex għar-ragunijiet premissi:

1. Tordna li m'għandu jsir l-ebda bejgħ u/jew trasferiment tal-bastiment MV LAETITIA;

2. Tordna li m'għandu jsir l-ebda bejgħ u/jew trasferiment ta' ishma fil-bastiment;

3. Tordna li m'għandu jsir kwalunkwe negozju dwar il-vapur **MV LAETITIA**;

4. Tordna li m'għandu jsir l-ebda registrazzjoni ta' kwalunkwe mortgage jew ipoteka fuq il-bastiment **MV LAETITIA**;

U dan għall-perijodu ta' sena skond l-istess artikolu 37(1) tal-Att dwar il-bastimenti Merkantili;

Bl-ispejjeż u bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-kumpannija attriċi, flimkien mad-disa' (9) dokumenti mehmużin magħha;

Rat iż-żewġ rikorsi mressqin mill-attriċi *nomine* fil-15 ta' Lulju, 2002, u d-degrieti relattivi mogħtijin dak inhar stess minn din il-Qorti (diversament presjeduta)¹;

¹ Paġġ. 39 u 76 tal-process

Rat in-Nota mressqa mill-attriċi *nomine* fl-14 t'Awissu, 2002, u ż-żewġ (2) dokumenti mehmuzin magħha, li jirreferu għal proċeduri mibdijin mill-kumpannija attriċi quddiem il-Qorti Federali Superjuri tan-Niġerja (Taqsimha Ammiraljat) u l-Qorti Marittima tal-Panama², għall-finijiet tal-artikolu 37(6) tal-Kapitolu 234 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat in-Nota mressqa fl-4 ta' Settembru, 2002, li biha l-kumpannija mħarrka eċċepiet:

(1) Illi fl-ewwel lok, it-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda billi l-pretensjonijiet attriċi ma jikkostitwux dritt fi u jew fuq bastiment kif jitlob artiklu 37 tal-Kap. 234 tal-Liġijiet ta' Malta;

Is-soċjeta' konvenuta għandha titolu assolut fuq il-bastiment in kwistjoni u kif ser jiġi muri matul it-trattazzjoni tal-każ, kwalunkwe pretensjoni li jista' jkollha s-soċjeta' attriċi la tikkwalifika bħala waħda li tikkonċerna dritt ta' proprjeta' fuq il-bastiment kif titlob il-liġi u lanqas huma dawn il-pretensjonijiet proponibbli fil-konfront tas-soċjeta' konvenuta jew l-istess bastiment;

Kwalunkwe rimedju ieħor li jista' jkollha s-soċjeta' attriċi fil-konfront tas-soċjeta' konvenuta dwar il-mertu tal-vertenza, ma jagħti ebda dritt għar-rimedju kawtelatorju kontemplat fl-artiklu 37 tal-Kap. 234;

(2) Illi mingħajr pregudizzju għall-premess, mhuwiex minnu illi s-soċjeta' attriċi ġiet negata mix-xiri tal-bastiment Setco Gajah Mada u fi kwalunkwe każ mhuwiex minnu li ġie prattikat xi qerq jew frodi li għaliex tirrispondi s-soċjeta' konvenuta;

(3) Illi mingħajr pregudizzju għall-premess, il-mod kif ġew kwantifikati ukoll l-pretensjonijiet attriċi huma għal kollox eċċessivi u arbitrarji u f'kull każ jirriżulta illi l-parti l-kbira

² Paġġ. 78 sa 99 tal-proċess

tad-danni reklamati ma jikkwalifikawx bħala dritt fi u jew dwar il-bastiment kif titlob il-liġi. F'kull każ is-soċjeta' eċċipjenti tiċħad kwalunkwe responsabbilita' għal dawn l-allegati danni billi lanqas biss kienet tezisti fiż-żmien li allegatament ġew kawżati dawn id-danni;

(4) Illi subordinatament u mingħajr pregudizzju għall-premess, f'każ illi biss li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha li b'dan kollu hija għandha tilqa' t-talbiet attriċi:-

(a) din l-ordni għandha tispeċifika s-somma li għaliha qegħda tingħata din il-kawtela, liema somma għandha tiġi stabbilita wara li jiġu konsiderati l-pretensjonijiet tas-soċjeta' eċċipjenti bil-fakolta lill-eċċipjenti li titlob ir-revoka tal-ordni jekk tipproduċi garanzija idonea għall-pretensjonijiet tas-soċjeta' attriċi;

(b) il-Qorti għandha tirrevoka l-istess projbizzjoni fuq l-istanza tal-eċċipjenti nomine f'każ li l-proċeduri fuq il- mertu li jsegwu dawn il-proċeduri ma jiġux intavolati fi żmien stabbilit mill-Qorti u/jew ma jipproċedux b'ritmu desiderabbli u ragjonevoli għal xi raguni mputabbli lis-soċjeta' attriċi;

(c) fi kwalunkwe każ il-Qorti għandha a tenur tal-artiklu 37 tal-Kap. 234 tal-Liġijiet ta' Malta timponi obbligu fuq is-soċjeta' attriċi li tipprovdi garanzija depositata fir-reġistru ta' din il-Qorti fi żmien qasir u perentorju u dan in kawtela tad-danni, imgħaxijiet u spejjeż sofferti u li għad jista' jsofru fil-futur kawża ta' tali ordni, liema somma tiġi kwantifikata fil-kors tat-trattazzjoni u fin-nuqqas ta' din il-garanzija fiż-żmien stipulat din l-istess Qorti għandha tirrevoka l- ordni minnha maħruga fuq l-istanza tal-eċċipjenti;

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-kumpannija mħarrka, flimkien mat-tmintax-il (18) dokument meħmużin magħħa;

Rat ir-Rikors imressaq fl-4 ta' Settembru, 2002, mill-kumpannija mħarrka³, li biħ u għar-raġunijiet imsemmija talbet li jiħħassar id-Degriet mogħti minn din il-Qorti (diversament presjeduta) fil-15 ta' Lulju, 2002, li biħ ġie mwaqqaf kull trasferiment ta' kull negozju dwar il-bastiment mertu tal-kawża, u biħ il-kumpannija attriċi tiġi ordnata tressaq minnufiħ garanzija xierqa biħ tagħmel tajjeb għad-danni u l-ispejjeż li qegħda ġġarrab il-kumpannija mħarrka;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-kumpannija attriċi fit-12 ta' Settembru, 2002⁴, dwar ir-rikors tal-kumpannija mħarrka, flimkien mas-sittax-il (16) dokument meħmużin magħħa;

Rat in-Nota mressqa mill-kumpannija mħarrka fid-19 ta' Settembru, 2002⁵, flimkien maż-żewġ (2) dokumenti u r-relattiva kopja tat-traduzzjoni tagħħom, meħmużin magħħa;

Rat id-degriet tagħħa tad-19 ta' Settembru, 2002⁶, li biħ ordnat il-bidliet mitluba mill-attriċi *nomine* fl-Att taċ-Ċitazzjoni;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet kemm dwar il-kawża u kif ukoll dwar ir-rikors tal-kumpannija mħarrka tal-4 ta' Settembru, 2002;

Rat in-Nota mressqa mill-kumpannija mħarrka fil-25 t'Ottubru, 2002⁷, bid-dokument meħmuż magħħa;

Rat in-Nota mressqa mill-kumpannija attriċi fit-30 t'Ottubru, 2002⁸, flimkien mad-dokument meħmuż magħħa;

³ Paġġ. 146-8 tal-proċess

⁴ Paġġ. 151 sa 165 tal-proċess

⁵ Paġġ. 194 sa 213 tal-proċess

⁶ Paġġ. 214-5 tal-proċess

⁷ Paġġ. 216 sa 227 tal-proċess

⁸ Paġġ. 228 sa 234 tal-proċess

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degrieti tagħha tad-19 ta' Settembru, 2002, tas-7 ta' Novembru, 2002, tal-5 ta' Diċembru, 2002, tal-1 t'April, 2003, u tal-15 t'April, 2003, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza u l-provvedimenti meħtieġa;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni magħmula taħt l-artikolu 37 tal-Kapitolu 234 tal-Liġijiet ta' Malta, biex biha jintalab li l-Qorti tordna li jinżamm kull negozju dwar bastiment merkantili li illum iġib l-isem ta' *m.t. Laetitia*, registrat proviżorjament taħt il-bandiera Maltija u proprjeta' tal-kumpannija mħarrka, li l-attriċi *nomine* tgħid li għandha dritt kontra s-sidien tiegħu dwar kwestjoni ta' proprjeta' fl-istess bastiment, u għall-ħsara li tgħid li ġarrbet minħabba li ma seħħilhiex tikseb il-bastiment imsemmi;

Illi għal din l-azzjoni l-kumpannija mħarrka laqgħet billi qegħda tgħid li dak li qegħda tippretendi l-kumpannija attriċi m'huwiex imħares bl-għamla ta' azzjoni li taħtha tressqet din il-kawża. L-artikolu 37 tal-Att XI tal-1973 ma jħarisx pretensjoni bħalma qegħda tressaq il-kumpannija attriċi. Minbarra dan, hija tiċċad li hija kienet b'xi mod responsabbli għal xi ħsara li l-kumpannija attriċi tallega li sofriet, ladarba l-kumpannija mħarrka lanqas biss kienet għadha twaqqfet fiż-żmien li l-kumpannija attriċi tgħid li ġarrbet id-danni. Fl-aħħarnett tgħid ukoll li hija s-sid waħdien tal-bastiment, u m'hemm l-ebda kwestjoni dwar min huwa s-sid tiegħu. Tgħid li f'każ li t-talba għall-ħruġ tal-ordni tintlaqa', il-kumpannija attriċi għandha tagħmel tajjeb bl-għoti ta' garanzija xierqa, wara li tiġi determinata kif imiss is-somma li dwarha qiegħed jinħareġ l-istess ordni;

Illi mill-fatti rilevanti li jsawru l-każ, jirriżulta li fl-1999 il-kumpannija attriċi kienet qatgħetha li tikseb il-bastiment u ħatret lil xi persuni, fosthom ċertu Alfio Delorenzi, bħala mandatarji tagħha biex jidhru għaliha fil-ftehim tal-kisba

tiegħu u l-iffinanzjar marbut max-xiri⁹. Il-kumpannija attriċi hija kumpannija reġistrata l-Panama. Hija tgħid li Delorenzi, minflok kiseb il-bastiment (li dak iż-żmien kien itajjar bandiera tal-Panama u jgħib l-isem ta' *M/T Setco Gajah Mada*) f'isimha, xrah f'isem kumpannija li kien direttur tagħha u baġhat jgħarraf lill-kumpannija li mingħandha kien sejjer jittieħed is-self ghax-xiri tal-bastiment li l-kumpannija attriċi mandanti ma kienx għadha mħajra li tiegħu s-self. Il-kumpannija attriċi fittxet lil Delorenzi u lill-bastiment (li sadattant beda jgħib l-isem ta' *M/T Cindy Gaia*) fil-Qorti Federali tan-Niġerja¹⁰. Matul is-smiġħ ta' din il-kawża, fis-16 t'Ottubru, 2002, il-Qorti tan-Niġerja ċaħdet it-talbiet tal-kumpannija attriċi¹¹, iżda din rressqet appell minn dik is-sentenza¹² fit-18 t'Ottubru, 2002. Il-kumpannija attriċi talbet u kisbet il-ħruġ ta' ordni li jzomm it-trasferiment tal-bastiment mill-Qorti tal-bandiera fil-Panama fil-11 ta' Lulju, 2002¹³ u wara fetħet ukoll kawża hemmhekk, iżda mhux kontra l-bastiment¹⁴ ;

Illi l-kumpannija attriċi qabel kienet arrestat il-bastiment f'Lagos, fin-Niġerja, imma dan salpa minn hemmhekk u ġie reġistrat proviżorjament fl-1 ta' Lulju, 2002¹⁵ bl-isem attwali ta' *M/T Laetitia* taħt il-bandiera Maltija. Saret dikjarazzjoni li s-sid waħdien hija l-kumpannija mħarrka. Il-kumpannija mħarrka twaqqfet fil-25 ta' Ġunju, 2002¹⁶, u kisbet il-bastiment fit-28 ta' Ġunju, 2002¹⁷, mingħand Nobelium Finance Incorporated, li għaliha deher Alfio Delorenzi. B'ordni mogħti fil-15 ta' Lulju, 2002, din il-Qorti (diversament presjeduta) laqgħet talba għall-ħruġ provviżorju tal-ordni għaż-żamma ta' trasferiment tal-bastiment, b'ħarsien tal-pretensjonijiet tal-kumpannija attriċi mressqa fl-Att ta' Ċitazzjoni preżenti dak inhar stess;

Illi minn dan kollu jidher li huwa meħtieġ li din il-Qorti tqis, qabel xejn, jekk il-pretensjonijiet tal-kumpannija attriċi

⁹ Dok "AF2", f'paġġ. 11-2 tal-proċess

¹⁰ Dok "AF4", f'paġġ. 18 sa 21 tal-proċess

¹¹ Ara Dok f'paġġ. 217-227 tal-proċess

¹² Ara Dok f'paġġ. 229 sa 234 tal-proċess

¹³ Ara Dok "AF6", f'paġġ. 61-2 u Dok "AF14", f'paġġ. 183-4 tal-proċess

¹⁴ Ara d-dokument f'paġġ. 96-9 tal-proċess

¹⁵ Ara Dok "AF7", f'paġġ. 27 tal-proċess

¹⁶ Ara Dok "AF8", f'paġġ. 29 sa 37 tal-proċess

¹⁷ Ara Dok "A", f'paġġ. 110A tal-proċess

jaqgħux tassew f'xi waħda miċ-ċirkostanzi li dwarhom l-artikolu 37 tal-Kap 234 jipprevedi l-ħruġ ta' ordni kif hemm imsemmi, u b'mod partikolari jekk il-pretensjoni attriċi taqax f'xi waħda mill-każijiet imsemmija fl-artikolu 37(10);

Illi dwar l-aspetti legali marbuta mal-azzjoni tal-lum, għandu jingħad qabel xejn li, mill-kliem tal-liġi nnifisha, azzjoni taħt l-artikolu 37 tal-Kap 234 sservi biex, bi smiġħ sommarju, tqiegħed fiż-żgur il-qagħda ta' kreditur dwar bastiment sakemm iressaq il-pretensjonijiet tiegħu kontra d-debitur (li jista' jkun il-bastiment innifsu jew is-sidien tiegħu) fi proċeduri xierqa quddiem il-qorti jew tribunal kompetenti u jwassalhom fi tmiemhom. Dak l-ordni jista' jingħata kemm dwar il-bastiment u kif ukoll dwar sehem fih;

Illi l-imsemmija proċedura tal-artikolu 37 hija maħsuba li titwettaq fuq bażi ta' prova *prima facie*, li jimplika li għandu jsir smiġħ u li l-qorti tistħarreġ dwar il-jedd pretiż u jekk dan huwiex xieraq¹⁸. L-ordni huwa maħsub li jikkonserva sitwazzjoni u għandu minn provvediment kawtelatorju maħsub li jħalli l-kors tal-ġustizzja dwar kwestjoni fil-mertu jieħu ż-żmien tiegħu mingħajr biżgħa li l-bastiment jgħaddi f'idejn ħaddieħor qabel jintemmu l-proċedimenti fil-mertu, u dan bi ħsara tal-kreditur jew ta' dik il-persuna li tkun qegħda tippretendi l-jedd¹⁹;

Illi l-għan ewlieni jekk mhux waħdieni wara l-artikolu 37 hu dak li sakemm il-kwestjoni fil-mertu tkun ġiet mistħarrġa, m'għandu jsir xejn minn xiħadd mill-partijiet biex jippreġudika l-mertu u l-jeddijiet tal-kontendenti dwaru u li jżomm kull għamil minnhom maħsub jew li jista' jwassal biex unilateralment jirrendi kull eventwali deċiżjoni tal-qorti dwarha bla effett jew bla ftuħ għall-eżekuzzjoni²⁰. Dan il-għan jagħti lill-Qorti s-setgħa wiesgħa li tagħti kull provvediment (imqar jekk provviżorju) biex tqiegħed fiż-żgur xi dritt li jippretendi li għandu **fit-termini ta' dak l-artikolu**;

¹⁸ Ara P.A. GCD 30.6.2000 fil-kawża fl-ismijiet *Dr. Kevin Dingli et noe vs Dr. Anna Evelina Barbara et noe (M.v. Phileas)*

¹⁹ Ara Degriet provviżorju Kumm. 16.12.1991 fil-kawża fl-ismijiet *Dr. Tonio Grech noe vs Dr. Stefan Frendo noe* (M.v. Alter) [Ċitazz. Nru. 1224/91JDC]

²⁰ App. Ċiv. 30.6.1997 fil-kawża fl-ismijiet *Tufigno noe vs Mizzi noe (M.v. Theano)* (mhix pubblikata)

Illi, għalhekk, dan ifisser ukoll li ladarba l-leġislatur deherlu li għandu jillimita l-applikazzjoni tar-rimedju wiesgħa għall-każijiet speċifiċi maħsuba f'dak l-artikolu, mhux kull pretensjoni ta' parti attriċi tista' timmerita l-ħruġ ta' ordni kif hemm imsemmi. Il-leġislatur ried li l-ordni jinħareġ biss dwar pretensjonijiet li bihom persuna "tivvanta dritt fi jew dwar xi bastiment". U għadda biex fisser ukoll x'għandu wieħed jifhem b'dik il-frażi²¹;

Illi, b'żieda ma' dan, il-Qorti hija marbuta li, f'każ li tilqa' t-talba tal-kreditur għall-ħruġ tal-ordni, dan għandu jsir għal żmien limitat li ma jaqbiżx sena²²;

Illi l-istħarriġ li għandha tagħmel il-Qorti f'azzjoni bħal din huwa limitat biex tqis jekk għandhiex tinqeda bis-setgħa mogħtija lilha taħt l-artikolu 37 fuq imsemmi biex tagħti l-ordni mitlub mill-kumpannija attriċi. M'għandha bl-ebda mod tidhol fil-mertu tal-kwestjoni li dwarha l-istess kumpannija attriċi ressqet il-pretensjonijiet tagħha quddiem tribunali oħrajn bi proċeduri għalihom. Huwa biss fejn ikun jidher ċar li l-pretensjonijiet imressqin mill-parti attriċi jkunu manifestament mingħajr bażi li l-Qorti tista' tqis it-talba għall-ħruġ ta' ordni taħt l-artikolu 37 bħala wieħed manifestament vessatorju²³. Wieħed ma jridx iwarrab minn quddiem għajnejh li l-liġi nnifisha tipprevedi sitwazzjoni fejn il-pretensjoni fil-mertu lanqas tkun għadha tressqet quddiem qorti kompetenti meta jista' jintalab u jkun ingħata ordni skond l-imsemmi artikolu;

Illi, madankollu, ir-regola li għandha tħoll u torbot fil-qies li trid tagħmel il-Qorti dwar azzjoni ta' din l-għamla hu li ma tiddeċidix hi, f'dawn il-proċeduri, il-mertu tal-kwestjoni;

Illi f'din il-kawża, il-qofol kollu tal-azzjoni attriċi jistrieħ fuq it-tifsira li hija qegħda tagħti għall-azzjoni mibdija minnha. Hija tgħid li l-kwestjoni li dwarha qegħda titlob il-ħruġ tal-ordni hija kwestjoni li tolqot pretensjoni ta' dritt li hija tgħid li għandha dwar il-proprjeta' tal-bastiment. Din hija waħda

²¹ Art. 37(10)(a) tal-Kap 234

²² Ara art. 37(1) tal-Kap 234.

²³ P.A. GCD 1.12.1995 fil-kawża fl-ismijiet *Frendo noe vs Caruana noe* (M.y.Lyra) [Ċitazz. Nru.

miċ-ċirkostanzi maḥsuba fil-liġi bħala “dritt fi jew dwar bastiment” li għalih jagħmel riferenza l-artikolu 37 tal-Att tal-1973 dwar il-Bastimenti Merkantili. L-azzjoni kellha ssir kontra l-kumpannija mħarrka għaliex kienet din li talbet u kisbet ir-reġistrazzjoni proviżorja fir-Registru Malti tal-bastiment bl-isem li jhaddan illum, u kif ukoll minħabba li l-azzjoni maḥsuba fl-imsemmi artikolu ma teħtieġx li l-bastiment ikun imħarrek jew ikun fil-ġurisdizzjoni, għaliex huwa biżżejjed li l-bastiment ikun registrat taħt il-bandiera Maltija. Fil-fatt ma jirriżultax li l-bastiment huwa miżmum hawn Malta jew li f'xi waqt tal-kawża kien jinsab hawnhekk;

Illi l-kumpannija mħarrka tibni d-difiża kollha tagħha fuq l-argument li l-azzjoni attriċi ma tista' bl-ebda mod tissejjes fuq il-kawżali tal-pretensjoni fuq id-dritt ta' proprjeta' tal-bastiment, u, minbarra għadd ta' argumenti legali, ressqet ukoll prova ta' sentenza mogħtija mill-Qorti tan-Nigerja fejn l-azzjoni tal-kumpannija attriċi giet miċħuda għal raġuni ta' ġurisdizzjoni u fejn ingħad li l-azzjoni tagħha ma kinitx imsejsa fuq il-proprjeta' jew il-pussess tal-bastiment. Dwar dan, il-Qorti trid tagħmel żewġ osservazzjonijiet: fl-ewwel lok u kif ingħad aktar qabel, xogħol il-Qorti f'azzjoni bħal din miġjuba quddiemha illum m'huwix li tiddelibera u tqis hi l-mertu tal-pretensjoni attriċi; fit-tieni lok, is-setgħa tagħha biex tqis jekk għandhiex tilqa' t-talba għall-ħruġ ta' ordni taħt l-artikolu 37 ma tiddependix minn xi titolu eżekuttiv jew ġudizzju ta' xi qorti oħra, għaliex l-artikolu 37 innifsu jaħseb għall-każ fejn l-ordni jinħareġ qabel ma jkun għad hemm biss proċeduri dwar il-mertu;

Illi, madankollu, issa li ntgħamlu dawn il-kjarifiki u minħabba li l-kwestjoni ewlenija li tħoll u torbot il-fondatezza tal-azzjoni attriċi hija sewwasew il-kwestjoni dwar jekk tapplikax għall-każ xi waħda miċ-ċirkostanzi maḥsuba fl-artikolu 37(10), din il-Qorti trid tabilfors, imqar jekk fuq livell *prima facie*, tistħarreg jekk dak li qegħda titlob il-kumpannija attriċi jammontax tabilhaqq għal pretensjoni fuq dritt ta' proprjeta' fil-bastiment;

Illi l-kumpannija mħarrka tisħaq li l-pretensjoni attriċi ma taqa' taħt l-ebda waħda mill-ħames ċirkostanzi maḥsuba

taħt l-artikolu 37(10)(a) tal-Kap 234 u għalhekk ma jistħoqqilhiex tiġi mħarsa b'ordni taħt l-istess artikolu. Min-naħa tagħha, il-kumpannija attriċi tinsisti li l-pretensjoni tagħha tikkwalifika għal ordni bħal dak, jekk mhux taħt il-paragrafu (i) ċertament taħt il-paragrafu (v) tal-imsemmi sub-artikolu. L-abbli difensur tal-kumpannija attriċi, waqt it-trattazzjoni tal-añhar quddiem il-Qorti, seħqet li bħala fatt l-azzjoni mressqa minnha quddiem il-Qorti Niġerjana hija azzjoni msejsa fuq il-jedd ta' proprjeta' u li s-sekwenza ta' ġrajjet titlob li jsir eżami tad-dokumenti li juru li hemm pretensjoni msejsa fuq id-dritt ta' proprjeta'. Minbarra dan, ziedet tgħid li, ladarba l-ordni maħruġ taħt l-artikolu 37 huwa wieħed ta' natura kawtelatorja, il-Qorti għandha tiċħad biss it-talba għall-ħruġ tiegħu jekk kemm-il darba ma jkollha l-ebda dubju li l-azzjoni m'hijiex imsejsa fuq dritt ta' proprjeta' fuq il-bastiment;

Illi l-Qorti jkollha tosserva li l-mod kif il-partijiet ressqu l-argumenti tagħhom m'għamluhiex ħaġa faċli li wieħed jasal għal fehma mħaffa, bla ma jidhol fil-problema li jindaga fil-mertu. Kif ingħad dan m'għandux isir. U għall-istess raġuni li ngħadet aktar qabel dwar x'kien l-eżitu tal-azzjoni attriċi s'issa quddiem il-Qorti Niġerjana, l-istess qiegħed jingħad issa dwar l-għamla ta' azzjoni li tressqet hemm mill-kumpannija attriċi. Biex jiġi determinat jekk għandux jinħareġ ordni taħt l-artikolu 37 tal-liġi tagħna, il-Qorti hija tal-fehma li dan għandu jirriżulta mill-għamla ta' pretensjoni attriċi fl-att taċ-ċitazzjoni mressaq quddiemha u mill-ebda att ieħor;

Illi għadd ta' premessi fl-Att taċ-Ċitazzjoni jinbnew espressament fuq il-kwestjoni ta' proprjeta' u fuq ħwejjeġ li jagħtu setgħa (fis-sens ta' ġurisdizzjoni) lill-Qorti *in rem* fuq il-bastiment. Min-naħa l-oħra, minn dak li jidher mill-atti wkoll, il-qofol tad-disgwid li nqala' kien jiddependi mill-għamli ta' Delorenzi u l-biċċa l-kbira tal-ħsara li l-kumpannija attriċi tgħid li ġarrbet hija marbuta sfiq ma' ġrajjet li setgħu nħolqu jew kienu mfasstin minnu²⁴. Ma jidhirx għalhekk li kienet il-kumpannija mħarrka jew il-bastiment proprjeta' tagħha li kkaġunaw l-imsemmija

²⁴ Ara s-sottomissjonijiet tal-kumpannija attriċi, f'paġ. 158 tal-proċess

ħsara. Il-kumpanija attriċi, min-naħa tagħha, tgħid li l-azzjoni tagħha hija mibnija fuq il-kwestjoni tad-dritt tal-proprjeta' fil-bastiment għaliex Delorenzi kien imqabbad minnha biex f'isimha jiksbu u, minflok, kisbu għal kumpanija tiegħu stess u reġa' bieghu lil kumpanija oħra (dik l-imħarrka fil-kawża tal-lum) fejn hu għandu interessi mistura. Kien għalhekk li issottomettiet li dan huwa każ fejn "jitgħolla l-velu" tal-kumpaniji involuti u tiġi mistħarrġa l-imġiba ta' Delorenzi. Fi kliem ieħor, il-kumpanija attriċi qegħda tgħid li l-azzjoni tagħha mhux imsejsa fuq pretensjoni ta' xi dritt **tagħha** fuq il-bastiment, imma hija kwestjoni **dwar is-siwi tat-titolu ta' proprjeta'** tal-kumpanija mħarrka fuq l-istess bastiment;

Illi bl-akbar rispettt għas-sottomissjoni tal-kumpanija attriċi, il-Qorti tqis li l-fatt li l-kumpanija attriċi **setgħet** saret sid il-bastiment li kieku kollox mexa bla xkiel ma jista' qatt jitqies li huwa l-istess bħall-każ fejn hija **fil-fatt** tkun kisbet sehem fi proprjeta' u jinqalgħu wara kwestjonijiet dwar it-titolu tagħha. Il-kumpanija attriċi s'issa ma kellha qatt titolu fuq il-bastiment u dan jidher li tistqarru wkoll. Dan iwassal lill-Qorti għall-fehma li l-pretensjoni attriċi ma tistax titqies bħala waħda msejsa fuq dritt ta' proprjeta' għall-finijiet tal-artikolu 37(1)(a)(i) tal-Kap 234;

Illi l-kumpanija attriċi ma wrietx lanqas fi grad *prima facie* b'liema mod il-pretensjoni tagħha tnissel fil-fatt pretensjoni *in rem* kontra l-bastiment skond il-liġi Maltija²⁵. Dan jingħad kemm mill-aspett ġurisdizzjonali tal-imsemmija azzjoni, jiġifieri (a) li l-kawżali tal-kreditu hija waħda minn dawk elenkati fl-Atti tal-Ammiraljat applikabbli għal Malta, (b) li l-azzjoni ssir kontra l-bastiment, (ċ) li l-bastiment ikun fl-ibħra ta' Malta, u (d) li l-bastiment ikun miżmum sabiex, f'każ ta' eżitu favorevoli għall-attriċi, tkun tista' ssir l-eżekuzzjoni tal-kreditu²⁶. U jingħad ukoll mill-aspett tal-azzjoni sostantiva li trid tressaq l-attriċi²⁷ ;

²⁵ Art. 37(10)(a)(v) tal-Kap 234

²⁶ Ara P.A. GCD 23.11.2001 fil-kawża fl-ismijiet *S. Mifsud & Sons Ltd. Vs M.v. Evridika*

²⁷2727 Ara P.A. DS 11.7.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Dr. Kevin Dingli noe vs Kaptan Sebastiano Pizzimenti et noe*

Illi, minbarra dan, jekk inhu minnu (kif qegħda tgħid il-kumpannija attriċi) li l-bastiment għadu llum irreġistrat fil-Panama bl-isem ta' *M/T Cindy Gaia*, u li dan il-fatt (flimkien mal-ordni mogħti mill-Qorti tal-Panama għaż-żamma ta' kull trasferiment tal-istess bastiment) sejjer ikun ta' xkiel għar-reġistrazzjoni mhux proviżorja tal-istess bastiment taħt il-bandiera Maltija, din il-Qorti ma tarax l-iskop li għalih il-kumpannija attriċi qegħda titlob il-ħruġ tal-ordni taħt l-artikolu 37 tal-Kap 234. Jekk l-għan li jinħareġ ordni taħt l-artikolu 37 huwa dak li jipprovdi kawtela lill-parti attriċi, jista' jingħad li l-ordni taż-żamma mogħti mill-Qorti tal-Panama qiegħed jagħti lill-kumpannija attriċi rimedju kawtelatorju sewwasew fil-ġurisdizzjoni tal-Qorti li l-pretensjoni l-oħra tagħha fil-mertu qegħda tiġi mistħarrġa;

Illi, fid-dawl ta' dawn il-konklużjonijiet, il-Qorti ssib li m'għandhiex għalfejn tipprovdi dwar it-talba tal-kumpannija mħarrka biex tordna l-għoti ta' garanzija min-naħa tal-kumpannija attriċi, kif mitlub fir-rikors tagħha tal-4 ta' Settembru, 2002;

Illi għal dawn il-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Filwaqt li **tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-kumpannija mħarrka**, tiddikjara li l-pretensjoni attriċi m'hijjex waħda tal-għamla tali li jista' jingħata ordni dwarha taħt l-artikolu 37 tal-Kapitolu 234 tal-Liġijiet ta' Malta;

Għalhekk, **tiċhad it-talbiet attriċi** bl-ispejjeż;

Tastjeni milli **tipprovdi** dwar it-talba tal-kumpannija mħarrka fir-rikors tagħha tal-4 ta' Settembru, 2002, kwantu ntalab li l-kumpannija attriċi tipprovdi garanzija xierqa; u

Kopja Informali ta' Sentenza

Thassar *contrario imperio* d-degriet mogħti minn din il-Qorti diversament presjeduta fil-15 ta' Lulju, 2002, kwantu laqgħet provviżorjament il-ħruġ tal-ordni li jzomm kull trasferiment fil-bastiment *M.v. Laetitia*, filwaqt li tordna li minnufih issir notifika ta' din is-sentenza lir-Registratur tal-Bastimenti Merkantili għall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

-----TMIEM-----